CURRENDA

PISMO URZĘDOWE TARNOWSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ

A. D. 1938. Nrus IV.

Do P. T.
Duchowieństwa i Wiernych diecezji tarnowskiej.

„Poszedłem, abym oglądał Piotra“
(do Gal. 1, 18).

W liście do Galatów pisał św. Paweł, że po swym nawróceniu udał się do Jeruzalem, „aby oglądał Piotra”. Oto pierwsza pielgrzymka, pierwsza podróż biskupa do papieża. Odtąd — stosownie do przepisów prawa kanonicznego (Kan. 340, § 1. i Kan. 341, § 1) każdy biskup jest zobowiązany raz na pięć lat udać się do Rzymu, „*ad Limina Apostolorum*“, aby uczcić grób św. Apostołów Piotra i Pawła, oddać należny hołd Ojcu św. i złożyć sprawozdanie ze stanu diecezji. Na wzór św. Pawła spieszy, „aby oglądać Piotra“. Piotr św. bowiem żyje w Swych następcach. Dziewiętnaście wieków upłynęło ponad ludzkością: ileż to zmian w dziejach narodów; ileż to razy karta Europy się zmieniła; ileż narodów zniknęło, ileż państw zniknęło; ileż tronów upadło; ileż cesarzy, królów dynastyj istnieć przestało! Jedna tylko dynastia rybaka Galilejskiego trwa niezniszczona, bo On jest opoką niezniszczalną, On żyje i rządzi w każdym papieżu. I dlatego to Ojcowie na soborach powszechnych wołali: „Piotr przemówił przez Agatona i Piotr przez Leona przemówił”.

I dziś Piotr rządzi i przemawia przez Swego Następcę Ojca św. Piusa XI, Ojca wszystkich, Pasterza całego świata, przez naszego najserdeczniejszego Ojca i Przyjaciela. Opatrzność Boża złączyła Go węzłami najserdeczniejszymi z naszym narodem. On stał się świadkiem zmartwychwstania naszej Ojczyzny, On był niejako jej „ojcem chrzestnym“. On się dla niej poświęcił: wręczając 19 lipca 1919 listy uwierzytelniające Naczelnikowi Państwa tak się odezwał: „Czuję się niewypowiedzianie zaszczycony, że

dana mi jest możność zaofiarowania skromnego współdziałania mego w tym godnym podziwu dziele zmartwychwstania i szczęśliwym będę poświęcając temu dziełu to, co mi pozostanie z życia i zdolności do czynu". W czasie nawały bolszewickiej pozostał z nami i we mszy św. życie swe ofiarował za Polskę. Innym razem rzekł: „Jestem przyjacielem Polski. Gotów jestem tu całe życie pozostać, a nawet nie miałbym nic przeciw temu, aby na waszej ziemi złożono kości i prochy moje. Ukochałem waszą piękną ojczyznę, z racji Polski zostałem biskupem, w Polsce zostałem konsekrowany na biskupa przez biskupów polskich... Ja jestem właściwie biskupem polskim". Gdy miał być konsekrowany na biskupa, nie wyjechał do Rzymu, ale pozostał w stolicy, aby, jak sam pisał w listach zapraszających biskupów polskich na konsekrację, narodzić się na nowo Polakiem *(ut Polonus renascar)*. Do pielgrzymów ze wzruszeniem mówił: *„La Nostra e vostra patria, La vostra e Nostra Polonia.* Gdy został wybrany na papieża, zwrócił się do kardynałów polskich ze słowami: „W osobach waszych widzę i pozdrawiam Polskę, błogosławię Jej i proszę Jej synów, aby się za mnie modlili. Powiedzcie Polakom, że **kochałem i nadal kochać będę drogą Polskę,** za którą modlić się nigdy nie przestanę".

Oto miłujący nas i przez nas bardzo umiłowany Papież, Ojciec i Przyjaciel. I do tego to Ojca św. spieszę, by u stóp Jego złożyć Mu hołd i wyrazić uczucia synowskiej miłości, czci i posłuszeństwa w imieniu własnym, JE. Ks. Biskupa Sufragana, Kleru i Wiernych diecezji mojej. Jadę z uczuciem radości wielkiej, tym bardziej, że Ojciec św. w dzień Zmartwychwstania Pańskiego ma kanonizować błog. **Andrzeja Bobolę,** wielkiego Męczennika i naszego Wielkiego Patrona. W ceremoniale kanonizacyjnym znajduje się następujący ustęp: „Szczególnie radować się będzie Polska, której zmartwychwstanie przewidział błog. Andrzej Bobola i której przyrzekł, iż stanie się Jej Patronem przed Bogiem, aby ten naród szlachetny zawsze pozostał mocny w swej wierze, którą przypieczętował tak szczodrze swoją krwią".

Ukochani moi — jadę „bym oglądał Piotra" w Osobie Dostojnego Ojca św. Piusa XI. Jadę, by się pomodlić na miejscach świętych. Módlcie się za mnie. Kapłani niechaj wezmą odpowie-

dnią imperatę, a Wierni niechaj błagają gorąco Boga za Ojcem św. i za Swym pasterzem, a ja Wam przyrzekam, że bardzo za Was wszystkich modlić się będę na grobach św. Apostołów Piotra i Pawła.

Bóg z Wami wszystkimi.
Z głębi serca Wam błogosławię.
† Franciszek.

UWAGA. W najbliższą niedzielę Rządcy Kościołów odczytają to pismo z ambony, a w miejsce zwyczajnych imperat odmówią imperatę z wotywy: Pro peregrinantibus — Adesto Domine...

Z Kongregacji de Seminariis wpłynęło pismo przeznaczone dla J. E. Najprzew. Ks. Biskupa Dra Edwarda Komara treści następującej:

SACRA CONGREGATIO
DE SEMINARIIS
ET DE STUDIORUM UNIVERSITATIBUS

Romae, die 22 martii a. 1938.

Num. protoc. 517/37/7.

Excellentissime Domine,

Beatissimum Patrem, Sacrae huius Congregationis Praefectum, minime latent sollers cura impigraque industria quibus in Seminario Tarnoviensi, sexdecim per annos, iuvenes in spem Sacerdotii succrescentes ad spiritum vere ecclesiasticum informasti.

Fructus sane optimi quos electa illa vinea Domini, Deo adiuvante, Matri Ecclesiae tulit laborem Tuum non fuisse inanem satis superque demonstrant.

Ouod ut intellegas quantum Augusto Pontifici solatio fuerit, eadem Sanctitas Sua, caelestium munerum auspicem, Apostolicam Benedictionem Tibi, Excellentissime Praesul, peramanter in Domino impertitur.

Oua par est reverentia.

Excellentiae Tuae Reverendissimae
in Christo addictissimus

Ernestus Ruffini
Secretarius.

Exc. mo ac Rev. mo Domino
D. EDUARDO KOMAR
Episcopo Tit. Alindensi
TARNOVIAM.

Zapowiedź Synodu.

Ogłoszenie przez Episkopat Polski dnia 15 grudnia 1937 uchwał I. Plenarnego Synodu Polskiego w Częstochowie, mających wejść w życie z dniem 16 czerwca br., schodzi się w Naszej diecezji z upływem 10-lecia od I. Synodu, jaki się odbył w Naszej diecezji w dniach 21—23 sierpnia 1928 r.

Postanowiliśmy zatem zwołać z początkiem lipca br. II. Synod diecezjalny, aby na nim ogłosić uchwały Synodu Plenarnego, uzgodnić z nimi istniejące prawo diecezjalne, a równocześnie zadośćuczynić przepisom prawa kościelnego o odbywaniu Synodów co lat dziesięć.

Przedmiotem obrad przyszłego Synodu Diecezjalnego będzie:

1. Uroczyste wprowadzenie w życie uchwał I. Synodu Plenarnego;
2. Uzgodnienie istniejącego ustawodawstwa diecezjalnego z przepisami Synodu Plenarnego;
3. Wprowadzenie do uchwał i przepisów I. Synodu Diecezjalnego poprawek, zmian, uzupełnień, jakich wymaga obecna sytuacja prawna diecezji;
4. Szczegółowe opracowanie IV-tej części Synodu Diecezjalnego traktującej o majątku kościelnym, gdyż zmianę tej części ustawodawstwa synodalnego uważamy za rzecz konieczną.

Pragniemy jak najrychlej rozpocząć prace przygotowawcze nad zebraniem i nad opracowaniem materiału, nie tylko w komisjach, jakie do tego powołamy, ale także w dekanatach, aby uchwały Synodu nabrały charakteru rzeczowego, wszechstronnego, odpowiednio do potrzeb duchowieństwa i wiernych.

Zwracamy się przeto do każdego z Przew. Księży Dziekanów z poleceniem, aby jak najrychlej zawiadomił Duchowieństwo kondekanalne o niniejszym Naszym rozporządzeniu i wyznaczył bezzwłocznie referentów do poszczególnych tematów zapowiedzianego wyżej programu t. j. do nr. 2, 3 i 4-go.

W szczególności chodzi Nam o to w N-rze 2-gim i 3-cim programu, aby Duchowieństwo kondekanalne zaznajomiło się dokładnie z uchwałami Synodu Plenarnego i powzięło wnioski co do zmian, uzupełnień Synodu Diecezjalnego, jakich wymagać bę-

dzie praktyczne wprowadzenie w życie uchwał Synodu Plenarnego i jakich wymagają obecne potrzeby diecezji.

W N-rze 4-tym programu chodzi przede wszystkim o omówienie tyt. II o inwentarzu plebańskim; tyt. III o zabezpieczeniu majątku opróżnionych kościołów i probostw i związanej z tym instrukcji Nr XVIII; tyt. VI o konkurencji parafialnej.

Dla ułatwienia współpracy XX. Kondekanalnych należy materiał rozdzielić między kilku referentów stosownie do części na jakie podzielono uchwały obydwóch Synodów.

Następnie Ksiądz Dziekan zarządzi kongregację dekanalną, na której należy, na podstawie referatów, przeprowadzić rzeczową dyskusję. Rezolucje i wnioski powzięte prawnie na kongregacji należycie spisane przez ks. notariusza, podpisane przez przewodniczącego i notariusza należy Nam bezzwłocznie nadsyłać po każdej odbytej konferencji. Przewidujemy bowiem, że opracowanie materiału wymagać będzie nawet i kilka konferencji, aby zapowiedziany program należycie omówić i wyczerpać.

Prace w dekanacie nad opracowaniem materiału synodalnego Ks. Dziekan rozłoży w ten sposób, abyśmy rezolucje i wnioski otrzymać mogli możliwie wcześnie, najpóźniej do 15 maja b. r.

Oświadczamy, że nie wolno żadnemu kapłanowi uchylać się od nałożonego na niego przez Księdza Dziekana obowiązku przyjęcia referatu, ani też uchylać się od udziału w konferencjach, jakie na temat Synodu odbywać się będą.

Oświadczamy również, że ze względu na zapowiedziany Synod nie będziemy w tym roku odbywali wizytacji duszpasterskich i że zwalniamy dekanaty od odbywania zwyczajnych dorocznych kongregacji.

Ufamy, że Przew. Księża Dziekani dołożą starań, a Przew. Duchowieństwo pracy, aby to ważne dzieło w życiu diecezji jakie w imię Boże podejmujemy, przyczyniło się do pomnożenia chwały Bożej, do zespolenia Naszego ukochanego Duchowieństwa, do dobra powierzonego Nam ludu.

W Tarnowie, dnia 25 marca 1938.

W sprawie nabożeństw dla młodzieży szkolnej.

Ponieważ dochodzą nas skargi, że w niektórych miejscowościach nabożeństwa dla młodzieży szkolnej w dniach uroczystości religijnych, państwowych i narodowych odbywają się o godzinie 6·30, 7 lub 7·30, co jest stanowczo za wcześnie, szczególnie, gdy szkoła jest dalej oddalona od kościoła, — przeto niniejszym zarządzamy, aby nabożeństwa w dniach podanych powyżej dla młodzieży szkolnej odbywały się najwcześniej o godzinie 7.

Rozporządzamy, by w dniu kanonizacji Bł. Andrzeja Boboli we wszystkich kościołach Naszej Diecezji podczas ostatniej Mszy św. duszpasterze zwrócili uwagę wiernym w parominutowym przemówieniu — względnie dostosowaniem treści kazania — na historyczny i podniosły fakt, jaki się dokona w tym dniu w Rzymie, a na podziękowanie za tę wielką łaskę należy odśpiewać hymn Te Deum z modlitwami „in gratiarum actionem" i „Boże coś Polskę". Równocześnie nabożeństwo to należy obwieścić osobom pozostającym poza obrębem kościoła przez uderzenie w dzwony kościelne.

Na mocy reskryptu otrzymanego od Stolicy Apostostolskiej udzielamy władzy binowania w święta zniesione przez kodeks tym Księżom, którzy binują w niedziele i święta obowiązkowe, o ile w ich parafiach te święta zniesione obchodzi się jeszcze uroczyście. Przypominamy że władza binowania odnosi się do potrzeb parafii, a nie jest związana z osobą i dlatego automatycznie ustaje, jeżeli jest w parafii drugi ksiądz zdolny do odprawienia drugiej Mszy św. Wszystkie inne przepisy co do binowania pozostają w mocy.

Przypominamy, że na mocy rozporządzeń z roku 1926 Kur. XI. str. 103 i rozp. z r. 1933 Kur. XII. str. 118 władzą rozgrzeszania od censury ob procurationem abortus (c. 2350 § 1) przy-

sługuje w naszej diecezji wszystkim P. T. Członkom Kapituły Katedralnej, i wszystkim P. T. Ks. Dziekanom na stałe. Innym zaś wszystkim kapłanom przysługuje ta władza w wypadkach spowiedzi wielkanocnej i spowiedzi tych, którzy odprawiają rekolekcje lub uczestniczą w misjach słuchając większej części nauk, a także w wypadkach spowiedzi przedślubnej.

Podajemy do wiadomości P. T. Duchowieństwu, że przy ul. Mościckiego w Tarnowie l. 32 otwarto w dniu 26. III. 1938 r. „Dom pod opieką św. Józefa“, prowadzony przez S. S. Józefitki. W domu tym można na czas przejściowego pobytu w Tarnowie otrzymać mieszkanie i utrzymanie na dogodnych warunkach. Jest tam również kaplica, w której można odprawić Mszę św.

W sprawie Trzeciego Zakonu św. O. Franciszka, zechcą Księża Proboszczowie względnie Dyrektorzy — donieść w ciągu 30 dni:

1) jaki zakon dokonał erekcji tercjarstwa,
2) kiedy zostało założone tercjarstwo w parafii,
3) kiedy była ostatnia wizytacja III zakonu.

Niejaki Hampl Rudolf ur. w r. 1879—1880 w Diecezji Tarnowskiej — nie zna dokładnie miejscowości urodzenia — prosi o odszukanie w księgach parafialnych jego metryki urodzenia. Zechcą P. T. Proboszczowie zaglądnąć do ksiąg metrykalnych i w razie odszukania dotyczącego, donieść Kurii.

W dniach 28, 29 i 30 kwietnia 1938 r. odbędzie się w Warszawie pierwszy ogólnopolski Kurs XX. Moderatorów Sodalicyj Mariańskich młodzieży szkół średnich w Polsce. Zachęcamy PT. Księży Moderatorów do wzięcia udziału.

W sprawie Funduszu Emerytalnego.

Na ankietę rozesłaną w sprawie przystąpienia Księży diecezjalnych do Związku Funduszu Emerytalnego, względnie Zasiłkowego, odpowiedziało 370 kapłanów. Nie wiadomo, co było powodem milczenia u innych. Sądzimy że brak czasu, lub roztargnienie. Kto nie życzy sobie należenia do Związku — zechce do dnia 15 kwietnia b. r. wysłać do Kurii swój sprzeciw. Jeżeli do dnia 15 kwietnia b. r. sprzeciwu nie nadeśle, uważamy, że zgadza się na przynależność do Funduszu i godzi się dobrowolnie na potrącenia.

Zaznaczamy, że potrącenia będą niezbyt wysokie. Najprawdopodobniej niewiele przekroczą kwotę pięciu złotych.

Zechcą Przew. XX. Dziekani z poszczególnych dekanatów wysłać po jednym delegacie na zebranie w sprawie ułożenia statutu tej Fundacji, względnie sami przybyć. Zebranie to odbędzie się dnia 26 kwietnia, we wtorek o godz. 10 w Seminarium Duchownym.

Zmiany wśród Duchowieństwa.

Najprzew. Ks. Kanonik Dr Julian Piskorz został zamianowany Dyrektorem Arcybractwa Adoracji Najświętszego Sakramentu i Prezesem Związku Misyjnego Kleru.

Kanonikiem Honorowym Kapituły Katedralnej mianowany Ks. Antoni Gorczyca, proboszcz w Moszczenicy.

Wicedziekanami mianowani:

W dekanacie Limanowskim — Ks. Bernardyn Dziedziak, Prob. w Ujanowicach. W dekanacie Łąckim — Ks. Józef Put, Prob. w Łącku. W dekanacie Ropczyckim — Ks. Jan Granicki, Prob. w Sędziszowie.

Notariuszami dekanalnymi mianowani:

Dla dekanatu Czchowskiego — Ks. Jan Skalski, Prob. w Czchowie. Dla Limanowskiego — Ks. Alojzy Całka, Prob. w Nowem Rybiu. Dla Łąckiego — Ks. Michał Matras, Prob.

w Szczawnicy. Dla Mieleckiego — Ks. Kazimierz Dziurzycki, Prob. w Zgórsku. Dla Ropczyckiego — Ks. Piotr Stary, Prob. w Ociece.

Instytuowani na probostwa:

W Bieczu — Ks. Teofil Stawarz, w Barcicach — Ks. Józef Fryz, w Czchowie — Ks. Jan Skalski, w Porąbce Uszewskiej — Ks. Prałat Aleksander Rogóż, w Siemiechowie — Ks. Piotr Kołacz, w Kamienicy — Ks. Mieczysław Dydyński.

Administratorami mianowani:

Ks. Józef Fijał — w Ropczycach, Ks. Franciszek Szwedo — w Okocimiu, Ks. Marian Kulinowski — w Przyszowej, Ks. Stanisław Śliwa — w Gródku, Ks. Mieczysław Mamulski — w Jasiennej.

Przeniesieni Księża Wikariusze:

Ks. Franciszek Kolebok z Gwoźdźca do Czchowa, Ks. Piotr Poręba z Czchowa do Gwoźdźca, Ks. Roman Mizera z Porąbki Uszewskiej do Muszyny.

Tarnów, dnia 5 kwietnia 1938.

Ks. Dr Ignacy Dziedziak
kanclerz.

† FRANCISZEK, Bp

Nakładem Kleru Diecezjalnego. Z Drukarni Diecezjalnej w Tarnowie.